

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.

PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

MÜLLER KÁROLY
laptulajdonos.

SZERKESZTŐSÉG

ÉS KIADÓHIVATAL:

I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.

Postatakarékpénztári csekkzámla: 52.666.

A MÁSODIK MILLIÁRD

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter fogadta a Magyar Távirati Iroda munkatársát és előtte a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslatra vonatkozóan a következő nyilatkozatot tette:

— A Kormányzó Úr Öfö-méltósága bölcs vezetése alatt örvendetesen kiszélesült határok között nemzetünk lélekben újjászületett, hatalomban gyarapodott és önfeláldozó lelkesedéssel végzi az országépítés nagy munkáját. A megújulásnak ebben a korszakában erőforrásainkat fokozottan ki kell használnunk és ez áll különösen a mezőgazdaságra.

— Megerősödésünk elengedhetetlen feltétele a nemzeti vagyon gyarapodása. A földben és az emberekben nagy kihasználatlan értékek rejlenek, ezeket érvényre akarjuk juttatni ismeretek adásával, tanáccsal, kedvezményekkel és jutalmakkal, de amikor szükséges, közvetlen beavatkozással is. Az ország szántóterületének közel háromnegyed része, állatállományának négyötöde kisgazdák kezén van. Ez az arány a kormány földbirtokpolitikája következtében is tovább emelkedik a jövőben, a magyar földművelésügyi politikának tehát jellegzetesen kisgazdapolitikának kell lennie. A magyarság megerősítése érdekében emellett előnyben kell részesítenünk a népes családokat és a munkásságot támogatnunk kell korszerű szociális politikával. Ezen az alapelven épül fel a mezőgazdaságfejlesztési törvényjavaslat, amely a több és a jobb termelést, a kisgazdaságok színvonalának emelését, a kisgazdatársadalom haladását, a család megerősödését és a munkásság felemelkedésének előmozdítását szolgálja. A javaslat, amelynek keretében eddigi földművelésügyi politikánk egységes, magasabb irányelveket kap, egy új korszak irányát jelöli ki.

— Egymilliárd pengő pénzügyi fedezetet biztosít a tör-

vényjavaslat, amely mint nagyszabású kerettörvény kiterjed majd országunk egész mezőgazdasági életére. Az említett összeg semmiképpen sem túl magas, de jelenlegi viszonyaink között kétségkívül nagy anyagi áldozatot jelent. Ezt az áldozatot feltétlenül meg kell hoznunk, annál is inkább, mert az búsán visszatérül a nemzeti vagyon erőteljes gyarapodásában.

— A mezőgazdaság haladásához nagyobb tőke, több tudás kell. Ez ismeretek terjesztését a szakoktatás nagyvonalú kiépítésével akarjuk elérni és ezzel kapcsolatban a tudományos kutatást és annak gyakorlati alkalmazását korszerű színvonalon továbbfejlesztjük. Minden gazdához és minden gazdaságig el kell jutni az ismereteknek. Megvalósítjuk a községi mintagazdaságok és a kísérleti birtokok intézményét. A mintagazdaságokat a haladó szellemű kis és törpebirtokosok körében jelöljük ki, a kísérleti birtokok pedig magasabb képzettségű gazdák vezetése alatt működnek. A földművelők az egész országban közeli példákból láthatják majd az eredményes termelés követe-
tésre alkalmas módját.

— A jelenlegi háborús viszonyok között az értékesítés könnyű, de már most fel kell készülnünk arra, hogy mennyiségileg és minőségileg is azt termeljünk, amit a piac keres. Átvesszük a természetes bizonyos mértékű irányítását, ez kötelességünk is, mert a földművelésügyi hivatalos vezetőinek kell ismerniük legjobban a piacok szükségleteit. Azt, aki a föld termőképességét lényegesen emeli, közgazdasági szempontból előnyösebb növényt termel, illetőleg állatot tenyészt, vagy társulással, szövetkezéssel az erők egyesítését szolgálja, adó- és más kedvezményekben, jutalmakban részesítjük. Ezzel szemben nem tűrjük, hogy egyetlen gazda is akadjon az országban, aki a gazdálkodást

elhanyagolja, a földet okszerűen nem műveli. A javaslat ebben a tekintetben a közvetlen beavatkozást is lehetővé teszi. Az országnak nincsenek és nem is lehetnek felesleges eipocsékolható értékei és főleg nem lehet ilyen föld, amely mindannyiunk megélhetésének alapja.

— A tétlen munkáskéz anyagi és erkölcsi veszedelem a nemzetre nézve. Nemcsak a jobb gazdálkodással, hanem a mezőgazdasági iparok fejlesztésével is szaporítanunk kell a munkaadókat. Az ilyen ipari vállalatokat, különösen ha azok társuláson, szövetkezéssel alapulnak, támogatjuk, kedvezményekben részesítjük. Ha a megfelelő értékesítés érdeke kívánja, elrendelhetjük a termelők kényszer-társulását, az adásvételek hivatalos ellenőrzését, mert a termelés hasznából elsősorban a gazdának kell részesednie.

— A földművelésügyi közigazgatást el kell vinnünk a

községig, hogy egyetlen intézkedés sem maradjon sehol megfelelő végrehajtás nélkül. A törvényjavaslat ezt is megvalósítja, mégpedig az állami tisztviselők létszámának szaporítása nélkül. Községi ispánok látják majd el a földművelésügyi igazgatás alsófokú teendőit, mint szerződéses alkalmazottak. Emellett a mintagazdaságok és a kísérleti birtokok vezetői is részt vesznek a gazdasági igazgatás munkájában. A községi ispánok és a mintagazdaságok vezetői általában a nép köréből kerülnek ki.

— Ezúttal nem kívánok kitérni a törvényjavaslat egyes részleteire, csupán átfogó képet adtam annak lényeges alapelveiről. Az láthatja mindenki, hogy ez a törvényjavaslat nem valami bürokratikus jogszabályalkotás, hanem valóban a magyar mezőgazdaság új életének kifejlését jelenti, tehát egy nagy nemzeti ügy és országos érdek rendszeres szolgálatát.

Dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselőnk

látogatása a járás községeiben

Dr. Bíró Zoltán békésvármegyei MÉP titkár körútja

Dr. Bíró Zoltán vármegyei MÉP titkár Tóth István MÉP titkár kíséretében folytatott körútja során vasárnap, augusztus hó 10-én a szarvasi járás községeibe látogatott el. Úján elkísérte dr. vitéz Zerinváry Szilárd, kerületünk országgyűlési képviselője is. Mindenekelőtt az egyes községi MÉP szervezetekkel folytattak megbeszélést, majd részletesen tájékoztatták a minden egyes községben csaknem teljes számmal megjelent MÉP vezetőket az aktuális politikai, különösen pedig a közellátási kérdések-

ről. Dr. vitéz Zerinváry Szilárd bel- és külpolitikai tájékoztatót adott, s részletesen ismertette az új házassági törvényt, amelynek legfontosabb rendelkezése az, amely megtiltja a keresztény-zsidó házasságkötéseket. A következőkben a helyi vezetők intéztek közérdekű ügyekben kérdéseket a MÉP titkárhoz, aki megígérte, hogy azokat gyors intézkedés végett baiczai Beliczey Miklós főispán elé terjeszti majd, aki minden bizonnyal — mint eddig is — azonnal el fog járni minden jogos kérelem ügyében.

Ara 10 fillér

Szarvasi diákok kerékpárkirándulása ERDÉLYBEN

(Folytatás) Mezőtelegtől búcsút véve, tovább karikáztunk a nagyszerű műúton. Körötópánál fordultunk azután Révnek, s egy elhanyagolt rossz úton döcögünk be a faluba és a Sebes-Körös partjain, a Regnum Marianum cserkészcsapat mellett ütöttük fel sátrainkat. Délután beborult és megeredt az eső, ezért a barlangot látogattuk meg. A barlangban egy bővízű patak ered és onnan kifolyva, egy nagynevű víz-eséssel zuhog a Sebes-Körösbe. A barlangba acetilen lámpákkal egy román asszony vezetett bennünket. Sajnos, csak egyharmadát lehet megnézni, mert a román-uralom alatt a Zichy-családtól a birtokokkal együtt a barlangot is elvették és csúnyán elhanyagolták, sőt részben tönkre is tették. A lépcsők is korhadtak és részben le is szakadtak, úgyhogy éppen a legszebb részeket és a barlangban lévő tavat nem is láthattuk. Láttuk azonban a barbár uralom csúf emlékeit: a mennyezetről könnyezve lecsüngő statagnit-maradványokat és felfelé meredező szomorú statagnit-csonkokat. A természet által évezredek alatt épített remekműveket tördelték le itten barbár kezek, hogy emléket vigyenek maguknak. A barlang mellett egy turista-szálló is van azok részére, akik nem akarnak sátorban táborozni. Rév könnyen megközelíthető, mert a fővonal mellett fekszik. Nagyváradhoz egészen közel, vasútállomása is van. Szarvasról vasúton nagyon könnyen lehet elérni. A reggel 6-kor induló vonat délelőtt már ott van. Magas sziklai hegyek között keskeny völgyben zúg a Sebes-Körös és a partján hidakon, alagutakon, bevágásokon robot a vonat. Köröskörül szép erdők fedik a hegyeket. Hamisíthatatlan hegyi hangulat és levegő, amit párórás utazással lehet elérni. Erdemes megnézni és ide kirándulni. Estefelé mindig jobban lelkendeztek a fellegek és egész éjszaka zuhogott az eső. A fiúk jól választották meg a

sátrak helyét és igen ügyesen állították fel azokat, mert sem alul, sem felül nem áztunk be. Másnap is vigasztalanul borult volt és esett, ezért fürdőruhában sétáltunk, hogy ruhánk és cipőnk el ne ázzon. A Sebes-Körös szemlátomást áradt és táborunkat körülöntéssel, esetleg előntéssel fenyegette, ezért kénytelenek voltunk felszedni a sátorfánkat és az amúgy is rossz, elázott úton bukácsolva visszavonlunk. Délután neki-vágtunk a Királyhágónak. Az idő kiderült és nagyokat fúj-tatva toltuk kerékpárjainkat, de élvezük a nagyszerű kilátást. A hegyek köröskörül erősen pipáltak, mikor Erdély határát az emlékműnél megilletődve megpillantottuk. Körül-néztünk és elgondolkoztunk a történelmi viharokon, amelyek itten indultak kerészttül. A hegyekről felszálló pára felhők-ké tömörült és lefelé már esőben rohantunk. Királyhágó községben forró teát ittunk és az álami iskolában kaptunk szállást, de semmi pénzért sem tudtuk szalmát kapni. Egy korcsmáros azonban felajánlotta a szénapadlását, sőt a harangozó is meghívott szállásra és büszkén dicsekedett, hogy ő szakaszvezető volt a magyar hadseregben.

Révről jövet, a latyakos úton egy bocskoros román atyafi csatlakozott hozzám és együtt caggogtunk a sárban és nekem engedte át a jobb utat. Vízhatlan bakancsomra hívatkoztam és figyelmeztettem, hogy bocskora megmerül. De ebbe a bocskorba ahogy bemegy, úgy ki is megy, de azért jó, mert sokkal tovább tart, mint a cipő. Egyszer csak felém fordult és és jó magyarsággal kibökte, hogy bárcsak már vége lenne ennek az össze-viseza világnak és megint lenne úgy Magyarország, mint volt régen, mikor ő honvéd volt Debrecenben. „Ami itt volt húsz évig, az csudar világ volt, mert ahol nincs törvény és annak van igaza, aki többet fizet, — az nem állam és nem ország. (Folytatjuk)

Húszperc alatt végzett a keddi meggyűlés a tárgysorozattal

Békés vármegye törvényhatósági bizottsága augusztus hó 12-én, kedden délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Gyulán, a vármegyeházán. A Hiszekegy elmondása után baiczai Beliczey Miklós főispán nyitotta meg a közgyűlést, mely húsz perc alatt letárgyalta a tárgysorozat pontjait.

Borsod vármegye elhatározta, hogy feliratot intéz a kormányhoz egészségügyünk korszerűsítése érdekében. A törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy csatlakozik a felirathoz. Ugyancsak kimondta a megyegyűlés Heves és Esztergom vármegyék köriratával kapcsolatban, hogy szintén kívánja a törvényhatósági tisztviselők státusának, valamint a vármegyei díjnokok és kisegítő szolgák

anyagi helyzetének rendezését.

Bakos József, az orosházi járás főszolgabírája augusztus 31-iki hatállyal nyugdíjaztatását kérte, s időközben szabadságra ment. Helyettesítésével szabadsága idejére az alispán dr. Haviár Lajos vármegyei másodjegyzőt bízta meg. A közgyűlés 1941. szeptember 1-től nyugdíjazta Bakos Józsefet. Az új főszolgabíró megválasztásáig szeptember 1-től a főispán dr. Haviár Lajost rendelte ki az orosházi főszolgabíróság élére.

Elhatározták, hogy a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületének békésvármegyei fiókját az 1942. évben 3000 pengővel támogatják. Több kisebb ügy gyors letárgyalása után, röviddel negyedtizenkettő után már véget is ért a közgyűlés.

Halasztás adható a gabonafelesleg felajánlására

Az 50 holdon felüliek kenyérgabona- és lisztszükségletüket csak a közellátási miniszter engedélyével szerezhetik be, a mezőgazdasági munkások községi igazolás alapján

Műttheti: lapszámunkban jelentettük, hogy a gabonafeleslegének egyharmadrészét az alaprendelet rendelkezéseitől eltérően augusztus hó 15-éig köteles mindenki a Hombárnak felajánlani. Ez alól a kötelezettség alól a közellátási kormánybiztosok indokolt esetben a felajánlás legvégsőbb határidejéig, október hó 31-éig felmentést adhatnak.

Ugyancsak egy kiegészítő rendelkezés intézkedik arról is, hogy az a mezőgazdasági munkás, aki az előző évek kenyérgabonaszükségletét a nyári és aratási munkálatok idején

szerzte be, a községi előjáróság igazolása alapján a fejadagjuknak megfelelő gabonát a Hombártól 1 P jutalék mellett megvásárolhatják, természetesen, ha vámörülésre jogosultak. Ha azonban a vásárló egy felajánlott tételt jelöl meg, az 1 P jutalom a Hombár bizományosnak nem jár. Így biztosítható a vetőmagszükséglet, s részben az abraktakarmány-szükséglet is. Az 50 katasztrális holdon felülieknek a kenyérgabona, ill. vetőmag megvásárlására szóló engedélyt közvetlenül a közellátási minisztertől kell kérniök.

Gabonáját ne a piacra vigye, hanem közvetlen szállítsa be Szarvason, a MEZŐGAZDASÁGI KÖZRAKTÁRAK RT.

a vasút melletti telepére, mert a Futúra rt kebelében alakult

„HOMBÁR”

a gabonát ott gyűjti. A termény árát a Futúra és Hombár főbizományosa megbízottja útján ott azonnal ki is fizeti.

A termés eladásából befolyt felesleges tőkét pedig helyezze el gyümölcsöztetésre a Szarvasi Takarékpénztárnál,

ahol a legmagasabb kamatot kapja és betétjét felmondás nélkül bármikor felveheti. Az Intézet előnyös feltételekkel ingatlanvételre, építkezésre és más befektetésre kölcsönt is nyújt és minden bankszerű ügyletet lebonyolít. Telefonszáma : 65.

Néhai gróf Bolza Géza örökösének tulajdonát képező halásztelki földbirtok

**kishaszon-
bérletekké**

lenne átalakítható. Az érdeklődőknek felvilágosítást nyújt a Szarvasi Hitel-szövetkezet mint az OKH. tagja, cég

A kormányintézkedések folytán a FUTURA rt. kebelében alakult gabonaosztály

HOMBÁR

FŐBIZOMÁNYOSA

a SZARVASI TAKARÉKPÉNZTÁR

a megállapított árakon megkezdte mindennemű termény, mint

búza, árpa, zab és tengeri

és az összes magfélések vásárlását.

Mindenre vonatkozóan a gazdáknak felvilágosítással szolgál, fajsúlyt díjmentesen megállapít, gyorsan és pontosan kiszolgál a Szt. István-ut. 52. sz. helyiségében. Telefon 65.

Már most felvesz előjegyzéseket gyári áron

MŰTRÁGYÁRA

egy évi hitelre gyűjtőkötlevélen.

Leírások, ismertetések díjtalanul Buk Adolf Fiaínál

Gazdasági gépek nagyraktára.

Tejszeparátorok, füllesztők, permetezők egy évi hitelre is

BUK ADOLF FIAI gépüzletében.

Búzát, árpát, zabot, tengerit

és mindenféle magvakat mindenkor a legmagasabb napi árakon vásárol

GAÁL FERENC

GABONAKERESKEDŐ, HOMBÁR-bizományos.

Raktárain: Szarvas, Csabacsúd, Kondoros és Mesterszállás községekben, valamint Kisszénáson

HOMBÁR FŐBIZOMÁNYOS

a „Szarvasi Hengergőzmalom mint Szövetkezet”

Vásárol minden néven nevezendő gabonát a mindenkori legmagasabb napiáron

Kérjük ügyfeleinket, forduljanak bizalommal a malom telep-irodájához (ennek telefonszáma: 43), vagy Kresnyák Pál gabonakereskedőhöz mint a Szövetkezeti Malom „HOMBÁR” albizományosához.

Hegedű, zongora, és furulya tanszakok a zeneiskolában

Felnőttek részére külön tanfolyam. Gyermek részére 3—7 éves korig zenei óvoda. A modern zenepedagógia legújabb vívmánya.

Zenét csak okleveles zenetanárok taníthatnak!

Beiratások szeptember hó 1, 2 és 5, 6-án. Bővebb felvilágosítást nyújt: **Szederkényi Nándor** zeneiskolai igazgató.

201

ÉRTESÍTÉS

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **szobafestő iparomat**

megkezdtem. A nagyérdemű közönség szíves támogatását kérem

Benczúr János

szobafestő mester
I. ker. 619 Zöldpázsit.

230

ELADÓ FÖLD

csabacsúdi határban
80 kis hold szántó
szabadkézből eladó.

Felvilágosítással szolgál:

dr. Fisbein Soma

ügyvéd, Szarvas.
227

Zongora hangolást és javítást vállalok. Cím a kiadóban. 232

Zöldpázsit 618 számú ház üzlettel együtt eladó. 231

Brachna cukrásznál idei jól petéző méhanyak kaphatók 7 kiépített léppel méhekkal együtt vagy esetleg anyák is, méhek nélkül kaphatók. 229

Régi típusú, használt öntöttvas kályhákat keres megvételre a tanítónőképző igazgatóságá. 244

A postaépület emeletén egy háromszobás megürült lakás november 1-re, vagy azonnal bérbeadó. Tudakozódni lehet a tanítónőképző igazgatójánál. 244

Macózugban 92 négyszögöl gyümölcsös eladó. Érdeklődni lehet III. ker. 68 szám alatt vasárnaponként. 236

II. bel ker. 396 számú ház eladó, 234

Haszonbérbe vagy felesbe kiadó 60 kishold szántó tanyával Halásztelken a Halásztelki útnál a vasút mellett. Bővebbet Podani János I. ker. 43. 240

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN!**

Komplet tölgyfaragott hálószobabútor, jobb minőségű rubaszekrények és komplet ebédlő bútor székek, ágyasodrony betét eladó III. ker. 176 szám. 241

Négy nagyobb spalettás és négy kisebb méretű használt dupla ablak eladó III. ker. 176. 242

Tisza-kürti varjasi szőlőben Nemzeti út mellett boreladás 25 litertől kezdve. Levélileg értekezni lehet Szirom kőművesnél Hegedűs trafik 1705. 237

Hat személyes csónak eladó II. ker. 295. 201

III. ker. Bocskai utca 189 számú ház eladó. Érdeklődni lehet Piturák Sándor berautós-nál Szarvas. 222

Özv. Kántor Sámuelné II. ker. 328 számú háza szabadkézből eladó. 223

Rideg Mátyásnének Csabacsúdon lévő 15 hold földje tanyával feles művelésre kiadó. Érdeklődni Filyó János csizmadánál II. ker. 522. 224

Eladó II. ker. 337 szám alatti ház. 220

Egy jó fiút tanulónak felveszek Bankó Mihály férjiszabó Szarvas II. 65. 221

Sezlont, rekamiét, kárpitozott butorokat legolcsóbb áron vásárolhat a készítőnél. Szabó Sándor kárpitos, Beliczey-út 15. 219

IV. ker. 219 sz. családi-ház eladó. Érdeklődni ugyanott. 192

Tanulót felvesz Bárány vas-kereskedő. 198

Vitéz Orbán Lászlónak Mangolban lévő villája eladó, lakásán butorozott szoba kiadó.

Zöldpázsiton 618 számú ház üzlettel együtt eladó. Érdeklődni ugyanott. 208

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában Szarvas, I. ker. 13.